

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/241/2019
Identifikačné číslo spisu: 8716205522
Dátum vydania rozhodnutia: 31.03.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:8716205522.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne D. U., bývajúcej v H., A. J. XXXX/XA, zastúpenej JUDr. Borisom Bednárom, advokátom v Poprade, Štefánikova 873/9, proti žalovanému P. U., bývajúcemu v H., A. J. XXXX/XA, zastúpenému Advokátskou kanceláriou Hudzík & Partners s. r. o., so sídlom v Poprade, Mnoheľova 830/15, o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva, vedenom na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 20 C 156/2016, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 25. apríla 2019 sp. zn. 15 Co 78/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 27. marca 2018 č. k. 20 C 156/2016 - 115 I. určil, že do bezpodielového spoluvlastníctva žalobkyne a žalovaného pripadajú: motorové vozidlo zn. Škoda Fabia, EČV H. v hodnote 1 845,- eur; 30 ks akcií spoločnosti Tatramat a. s. v hodnote 600,- eur; záhradná chatka na pozemku parc. č. 5879/847 k. ú. U. v hodnote 3 100,- eur; byt č. 2-A v H., na ulici A. J. súp. č. 4742, orient. č. 1A, zapísaný na LV č. XXXX pre obec a k. ú. H., v bytovom dome postavenom na parcele parc. č. 3008/2, zastavané plochy a nádvoria o výmere 246 m², parcele parc. č. 3008/35, zastavané plochy a nádvoria o výmere 197 m² a parcele parc. č. 3008/36, zastavané plochy a nádvoria o výmere 62 m², s podielom na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu v pomere 9124/108120 k celku, v hodnote 78 000,- eur; II. určil, že z vecí, ktoré mali žalobkyňa a žalovaný v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov pripadajú do vlastníctva žalovaného: motorové vozidlo zn. Škoda Fabia EČV H. v hodnote 1 845,- eur; 30 ks akcií spoločnosti Tatramat a. s. v hodnote 600,- eur; záhradná chatka na pozemku parc. č. 5879/847 k. ú. U. v hodnote 3 100,- eur; III. do podielového spoluvlastníctva žalobkyne a žalovaného prikázal byt č. 2-A v H., na ulici A. J. súp. č. 4742, orient. č. 1A, zapísaný na LV č. XXXX pre obec a k. ú. H., v bytovom dome postavenom na parcele parc. č. 3008/2, zastavané plochy a nádvoria o výmere 246 m², parcele parc. č. 3008/35, zastavané plochy a nádvoria o výmere 197 m² a parcele parc. č. 3008/36, zastavané

plochy a nádvoria o výmere 62 m², s podielom na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu v pomere 9124/108120 k celku, s podielom 1 polovice v prospech žalobkyne a 1 v prospech žalovaného; IV. žalovaného zaviazal na vyrovnanie podielu žalobkyne uhradiť žalobkyňu sumu 2 800,- eur v lehote 30 dní od právoplatnosti rozsudku; V. uložil žalobkyňu povinnosť zaplatiť na účet súdu súdny poplatok v sume 1 254,- eur v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku, VI. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť na účet súdu súdny poplatok v sume 1 254,- eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku; VII. stranám sporu nepriznal náhradu trov konania. V odôvodnení svojho rozhodnutia s poukazom na § 143, § 146, § 148, § 149 a § 150 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“) konštatoval, že manželstvo strán sporu bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Poprad pod sp. zn. 10 C 270/2014, pričom po rozvode manželstva nedošlo k dohode o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej len „BSM“). Ako súd prvej inštancie ďalej uviedol, hnutelné veci a záhradnú chatku prikázal do výlučného vlastníctva žalovaného, ktorého zároveň zaviazal uhradiť žalobkyňu na vyrovnanie sumu 2 800,- eur. Vo vzťahu k bytu súd prvej inštancie konštatoval, že ani jedna zo strán sporu nedisponuje dostatočným objemom finančných prostriedkov na vyplatenie vyrovnacieho podielu druhej strany, preto ako spravodlivý spôsob vyporiadania BSM sa mu javilo prikázanie nehnuteľnosti do podielového spoluvlastníctva s tým, že v prípade záujmu niektorého zo spoluvlastníkov je možné iniciovať konanie o zrušenie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti s možnosťou nariadenia jej predaja. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“).

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie strán sporu uznesením z 25. apríla 2019 sp. zn. 15 Co 78/2018 rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie s poukazom na § 389 ods. 1 písm. b/ (ďalej len „C. s. p.“). V odôvodnení svojho rozhodnutia považoval ako predčasné a neúplné ten skutkový záver, ak sa súd prvej inštancie bližšie nezaoberal tvrdenou dohodou o čiastočnom vyporiadaní BSM. V tejto súvislosti s poukazom na rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky z 27. novembra 1998 sp. zn. 22 Cdo 1622/1998 zdôraznil, že ak došlo k čiastočnej dohode ohľadne vyporiadania spoločného majetku patriaceho do zaniknutého BSM, musí byť pri následnom vyporiadaní ďalšieho majetku v BSM rešpektovaná. Pri konečnom vyporiadaní BSM, ktorým má byť vyporiadanie uzavreté, preto neprichádza do úvahy preskúmanie správnosti ustanovení platnej dohody o rozdelení časti spoločného majetku alebo ustanovení o vyrovnaní podielov v rámci tohto čiastočného vyporiadania, a preto predchádzajúcou platnou dohodou už vyporiadané hodnoty nemožno znovu vyporiadať. Z obsahu spisu a zo zhodných tvrdení strán sporu mal odvolací súd v tejto súvislosti za preukázané, že obe strany sa dohodli na všetkom okrem bytu, preto je možné akceptovať ústnu formu dohody výlučne vo vzťahu k hnutelným veciam a v takomto prípade aj finančné vyporiadanie dohodou by sa týkalo výlučne hnutelných vecí. Dohoda strán sporu o čiastočnom vyporiadaní BSM by potom nemohla byť premietnutá do rozhodnutia súdu o vyporiadaní BSM, ako to učinil súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku. Ohľadne prikázania bytu do podielového spoluvlastníctva konštatoval vecnú správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie. Odvolací súd však nemal skutkovo jednoznačne za preukázaný charakter záhradnej chatky, teda, či ide o hnutelnú, alebo nehnuteľnú vec, čo má vplyv na vyriešenie otázky, či je táto chata vecou, ktorá sa platným právnym úkonom strán sporu vyporiadala dohodou, alebo je dohoda v tejto časti neplatným právnym úkonom a chatu je potrebné vyporiadať v predmetnom spore.

3. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa (ďalej aj „dovolatelka“) namietajúc, že nesprávnym postupom súdu jej bolo znemožnené, aby uskutočňovala svoje patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C. s. p.). Uviedla, že výrok a odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu sú nezákonné, zmätočné, formálne a nesprávne. Bola toho názoru, že odvolací súd sa zákonne nevysporiadal s námietkami a tvrdeniami v jej odvolaní, pričom dôvody rozhodnutia odvolacieho súdu právne a skutkovo nesúvisia s jeho výrokom. Navrhla, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalovaný sa k dovolaniu písomne nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“, alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§

35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie podala strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 C. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C. s. p.), dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné (§ 447 písm. c/ C. s. p.).

6. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom procese zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Ako už Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatoval vo viacerých skorších rozhodnutiach (por. napr. sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012, 7 Cdo 92/2012), dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nie je (nesmie byť vnímaný ako) tretia inštancia, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie. Tejto mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 C. s. p. proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, je otázkou zákonnosti a jej riešenie patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

7. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 C. s. p.). V danom prípade žalobkyňa v dovolaní namieta, že v konaní došlo k vade uvedenej v § 420 písm. f/ C. s. p.

8. V zmysle § 420 C. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd, ktoré sú vymenované v § 420 písm. a/ až f/ C. s. p. Základným (a spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 C. s. p. je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej, alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. V prípade, že dovolateľka vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 C. s. p., dovolací súd skúma primárne, či ide o rozhodnutie v ňom uvedené; k preskúmaniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľky o existencii procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. a/ až f/ C. s. p. pristupuje dovolací súd len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu uvedenému v tomto ustanovení. Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a/ až f/ C. s. p. irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo.

9. Žalobkyňa dovolaním napadla uznesenie, ktorým odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dovolací súd zastáva názor, podľa ktorého (kasačné, procesné) uznesenie, ktorým odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie, nie je rozhodnutím odvolacieho súdu vo veci samej. Rozhodnutím odvolacieho súdu vo veci samej je rozsudok, ktorým odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie buď potvrdzuje, alebo mení. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu uznesenie, ktorým odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie, nie je ani rozhodnutím, ktorým sa konanie (o veci vymedzenej žalobou) končí. V dôsledku kasácie prvoinštančného rozhodnutia a vrátenia veci na ďalšie konanie nie je vec právoplatne skončená a súd prvej inštancie znovu o nej koná a rozhoduje (por. napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 148/2013, 4 Cdo 99/2017, 3 Cdo 236/2016). Tieto právne názory sú zastávané aj v odbornej právnickej literatúre (por. publikáciu Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 1353-1356).

10. V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky

publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 19/2017, ktorého právna veta znie: „Dovolanie proti uzneseniu, ktorým odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie, nesmeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, ani rozhodnutiu, ktorým sa konanie končí, proti ktorým je dovolanie prípustné v zmysle ustanovenia § 420 Civilného sporového poriadku“.

11. Treba zdôrazniť, že samotná povaha zrušujúceho uznesenia odvolacieho súdu o zrušení rozhodnutia súdu prvej inštancie a vrátení veci tomuto súdu na ďalšie konanie otvára strane sporu možnosť v pokračujúcom konaní uplatniť všetky svoje procesné práva, vrátane práv na využitie riadnych, prípadne aj mimoriadnych opravných prostriedkov.

12. Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd uzatvára, že proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bol zrušený rozsudok súdu prvej inštancie a vec vrátená tomuto súdu na ďalšie konanie, nie je dovolanie podľa § 420 C. s. p. prípustné; nejde o rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci samej ani o rozhodnutie, ktorým sa konanie (o veci vymedzenej žalobou) končí.

13. Vzhľadom na to, že dovolanie žalobkyne podľa § 420 C. s. p. prípustné nie je, najvyšší súd ho ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, podľa § 447 písm. c/ C. s. p. odmietol bez toho, aby sa zaoberal dôvodnosťou podaného dovolania.

14. Žalovaný bol v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešný (§ 255 ods. 1 C. s. p.), trovy dovolacieho konania mu však najvyšší súd nepriznal, nakoľko mu žiadne preukázateľné nevznikli (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. februára 2018 sp. zn. 7 Cdo 14/2018, R 72/2018).

15. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.